IX kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych (nr 120)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 111)**

z dnia 28 września 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych (nr 120)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 111)

28 września 2022 r.

Komisje: do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych oraz Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem posła **Marka Suskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, przeprowadziły:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o wypowiedzeniu Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, sporządzonych w Lizbonie dnia 17 grudnia 1994 r. (druk nr 2553).

W posiedzeniu udział wziął: **Adam Guibourgé-Czetwertyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Igor Amarowicz**, **Artur Kucharski** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dzień dobry. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Witam państwa posłów i wszystkich gości biorących udział w dzisiejszym posiedzeniu. Stwierdzam kworum obydwu Komisji.

Porządek dzienny przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o wypowiedzeniu Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, sporządzonych w Lizbonie dnia 17 grudnia 1994 r. (druk nr 2553).

Informuję, że marszałek Sejmu skierowała w dniu 2 września 2022 r. rządowy projekt ustawy o wypowiedzeniu Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, sporządzonych w Lizbonie dnia 17 grudnia 1994 r. do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych oraz Komisji Spraw Zagranicznych do pierwszego czytania. W związku z tym witam gości – pana ministra Adama Guibourgé-Czetwertyńskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, który będzie prezentował ten projekt, pana Przemysława Bryksę, dyrektora Departamentu Ropy i Paliw Transportowych w MKiŚ, panią Elżbietę Piskorz, zastępcę dyrektora tego departamentu i panią Iwonę Gawłowską, naczelnik wydziału w tym departamencie.

Informuję, że zgodnie z art. 39 ust. 1 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawach ogólnych oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawców.

Bardzo proszę pana ministra o prezentację projektu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, Traktat Karty Energetycznej został sporządzony w Lizbonie w 1994 r. Obejmuje on wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej – było to też warunkiem naszej akcesji – z wyjątkiem Włoch, które wystąpiły z traktatu z dniem 1 stycznia 2016 r. Ten traktat w jakimś sensie jest podobny do wielu umów bilateralnych wiążących inwestorów, w tym szczególnie w zakresie energii. Jest wiele powodów, dla których ten traktat jest problematyczny, i chciałbym je opisać.

Zasadniczym powodem, dla którego rząd proponuje wystąpienie z tego traktatu, jest kolizja jego przepisów z unijnymi. Traktat Karty Energetycznej przewiduje rozstrzygnięcie sporów – to jest opisane w art. 26 – które umożliwia inwestorom z państw, które są stroną traktatu, pozywanie państw – stron, w których ci inwestorzy mają swoje inwestycje chronione na podstawie tego traktatu. Przez wiele lat trwała dyskusja na poziomie unijnym co do zastosowania tego traktatu w przypadku sporów wewnątrzunijnych. Zdecydowana większość państw członkowskich, w tym Polska, ale również Komisja Europejska, uważa, że te przepisy się nie stosują dla sporów wewnątrzunijnych, ale praktyka sądów arbitrażowych powołanych na mocy traktatu była inna.

Były pewne wątpliwości prawne co do tego, jak ten traktat stosuje się na poziomie unijnym, które zostały ostatecznie rozstrzygnięte w dwóch wyrokach: pierwszy w 2018 r. w ramach sprawy Achmea – nie będę wchodził w szczegóły, jest to opisane w uzasadnieniu; drugi istotny wyrok w tym kontekście to sprawa Komstroy z 2021 r. Ostatecznie rozstrzygnęły one kwestię braku zastosowania tego traktatu do sporów wewnątrzunijnych. Praktyka sądów arbitrażowych nie jest jednak spójna z taką interpretacją na poziomie unijnym. W ostatniej modernizacji, która jest w toku, ten temat w ogóle nie jest poruszony. W żadnej ze zmian negocjowanej obecnie modernizacji traktatu nie wyjaśnia się ostatecznie tej kwestii. Moglibyśmy rozważać deklarację interpretacyjną czy umowę pomiędzy państwami członkowskimi, ale to też ostatecznie nie zagwarantowałoby, że sądy arbitrażowe uznałyby taką deklarację interpretacyjną czy umowę dla państw członkowskich.

Doszliśmy do wniosku, że nie ma innego, lepszego rozwiązania niż wystąpienie z traktatu. Jak wskazałem na wstępie, Włochy już wyszły z tego traktatu w 2016 r. Wiemy, na poziomie unijnym, że inne państwa członkowskie publicznie komunikują też swoje wątpliwości w tym zakresie – przede wszystkim Francja i Hiszpania rozważają wystąpienie z tego traktatu. Nie wykluczam, że w ślad za naszą pójdą też inne decyzje na poziomie unijnym. Ze względu na to, że modernizacja nie przewiduje zmian w tym zakresie, rząd nie widzi innej możliwości niż wystąpienie z traktatu dla ostatecznego rozstrzygnięcia tej kwestii.

Można zadać pytanie, czy traktat nam coś daje. Przeanalizowaliśmy tę kwestię i nie widzimy przypadków, w których polscy inwestorzy korzystaliby z tych przepisów. Dlatego wniosek jest taki, że z tego traktatu należy jednak wystąpić.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Otwieram debatę w sprawach zasad ogólnych projektu ustawy. Bardzo proszę. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę zgłoszeń. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Proponuję przystąpić do rozpatrzenia projektu ustawy. Czy są uwagi do tytułu? Nie słyszę. Stwierdzam, że tytuł został rozpatrzony.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 1. Czy są do niego uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że art. 1 został rozpatrzony.

Art. 2. Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że art. 2 został rozpatrzony.

Po rozpatrzeniu obu artykułów poddaję pod głosowanie wniosek o przyjęcie całego projektu ustawy. Bardzo proszę. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Poczekamy, aż wszyscy oddadzą głos. Przypominam, że to projekt zgłoszony przez rząd. Z reguły koalicja popiera, a opozycja jest przeciw, ale zdarzają się wyjątki. Czy wszyscy już oddali głos? Czekamy na panią poseł. Dziękuję bardzo.

Za było 34 posłów, nikt nie był przeciw, 1 osoba się wstrzymała. Stwierdzam, że projekt został przyjęty przez Komisje.

Teraz wybór posła sprawozdawcy. Kto by się zgłosił? Pani poseł Barbara Bartuś? Pani poseł wyraża zgodę. Czy jest inny kandydat? Nie słyszę zgłoszeń. Stwierdzam, że Komisje wybrały panią poseł na sprawozdawcę.

Na tym wyczerpaliśmy porządek. O godzinie 14.15 mamy posiedzenie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych w budynku U. Zapraszam państwa. Dziękuję państwu za pracę.

Zamykam posiedzenie Komisji obradujących wspólnie.